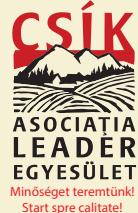

JÓ GYAKORLATOK

Megvalósított projektek a Csík LEADER
Helyi Akciócsoporthoz területén

*Jövőképünk: A test-lélek-szellem hármasága az élet teljessége.
A helyi gazdaság - társadalom - környezet fejlesztése révén egy
gyarapodó és saját helyzetével elégedett közösség
létrehozását segítjük elő.*

5

BUNE PRACTICI

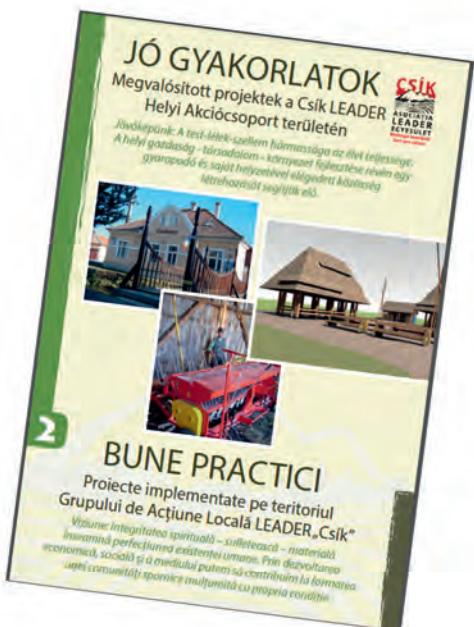
Proiecte implementate pe teritoriul
Grupului de Acțiune Locală LEADER „Csík”

*Viziune: Integritatea spirituală – sufletească – materială
înseamnă perfecțiunea existenței umane. Prin dezvoltarea
economică, socială și a mediului putem să contribuim la formarea
unei comunități spornice mulțumită cu propria condiție.*

- 1 Csíkszentmárton község / Comuna Sînmartin
- 2 Csíkkarcfalva község / Comuna Cîrta
- 3 Szépvíz község / Comuna Frumoasa
- 4 Csíkszentkirály község / Comuna Sîncrăieni
- 5 Dánfalva község / Comuna Dânești
- 6 Csíkszentmárton község / Comuna Sînmartin
- 7 Csíkmadaras község / Comuna Mădăreaș
- 8 Madéfalva község / Comuna Siculești
- 9 Csíkszentsimon község / Comuna Sînsimion
- 10 Asociația Sportivă "Alcsík" Sportegyesület
- 11 Dr. Imre Kinga forgorvosi rendelője / Cabinet medical de medicină dentară Dr. Imre Kinga
- 12 MátyásLászló-Levente egyéni vállalkozó / MátyásLászló-Levente P.F.A.

- 13 Keresztes Tibor egyéni vállalkozó / Keresztes Tibor întreprindere individuală
- 14 AGRO-METAL SZ Kft. / AGRO-METAL SZ S.R.L.
- 15 Császár Levente egyéni vállalkozó / Császár Levente întreprindere individuală
- 16 Kencse Ágnes egyéni vállalkozó / Kencse Ágnes întreprindere individuală
- 17 Csíkszentdomokos község / Comuna Sîndominic
- 18 Karcfalva község / Comuna Cîrta
- 19 Kozmás község / Comuna Cozmeni
- 20 Csíkmadarasi Közbirtokosság / Asociația Composesorală Mădăreaș Ciuc
- 21 Madéfalvi ifjúsági szervezet / Asociația Tineretului din Siculești
- 22 Madéfalvi Ökoturist Egyesület / Asociația Ökoturist din Siculești
- 23 Comuna Lunca de Sus / Gyimesfelsőlok község
- 24 Csíkszentkirály község / Comuna Sîncrăieni

Jelen kiadvány tartalma nem szükségszerűen tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját.
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Comisiei Europene.

2015.

A LEADER által nyújtott támogatási rendszer a vidék fejlesztésének egy új dimenzióját nyitotta meg. Ahelyi elemzések alapján számos olyan igény fogalmazódott meg, amelynek megvalósításához kellett egy új típusú, rugalmasabb támogatási rendszer - és úgy tűnt, hogy a LEADER megfelelő eszköz lehet erre a cérla. És valóban, bár az eredeti elkötelezettségek jó része nem jutott át a követelmények sűrű hálóján, az elmúlt évek során sok értékes megvalósítás jött létre.

A Tusnádfürdőtől Csíkszentdomokosig tartó Csíki medencét, a Kászonokat és Gyimeseket magába foglaló Csík LEADER Helyi Akciócsoport fejlesztési tervének kivitelezését 2012 elején kezdtük el. Munkánk eredményeként több mint kétszáz pályázat érkezett be, ezekből jelenleg 115 került támogatásra vagy van még minden elbírálás alatt. Külön sikerként élhetjük meg azt a tényt, hogy a pályázatok felét vállalkozók és civil szervezetek nyerték el. Az a tény, hogy civil szervezetek is támogatást nyertek a LEADER által, hosszas egyeztetések eredményeképpen valósult meg, és ez - eltérően az uniós gyakorlattól - nem jellemző a hazai viszonyokra.

A Jó gyakorlatok sorozatunk a 22 közvéleményt és egy kisvárost magába foglaló térség önkormányzatainak, vállalkozóinak, civil szervezetéinek tevékenységeit mutatja be. Amint az a leírásokból is kitűnik, sok esetben kis támogatással lehetett megoldani egy problémát, vagy továbblépni, fejleszteni a kívánt irányba. Tulajdonképpen ez is egy célja a sorozatnak: megmutatni azokat megvalósításokat, amelyekből ötletet lehet meríteni, amelyek elindítanak egy tovább-gondolkodási folyamatot és amelyek által a helyi emberek megvalósíthatóbbnak látják elkötelezettséiket, és ettől megerősödve a vidék aktív szereplőivé válnak.

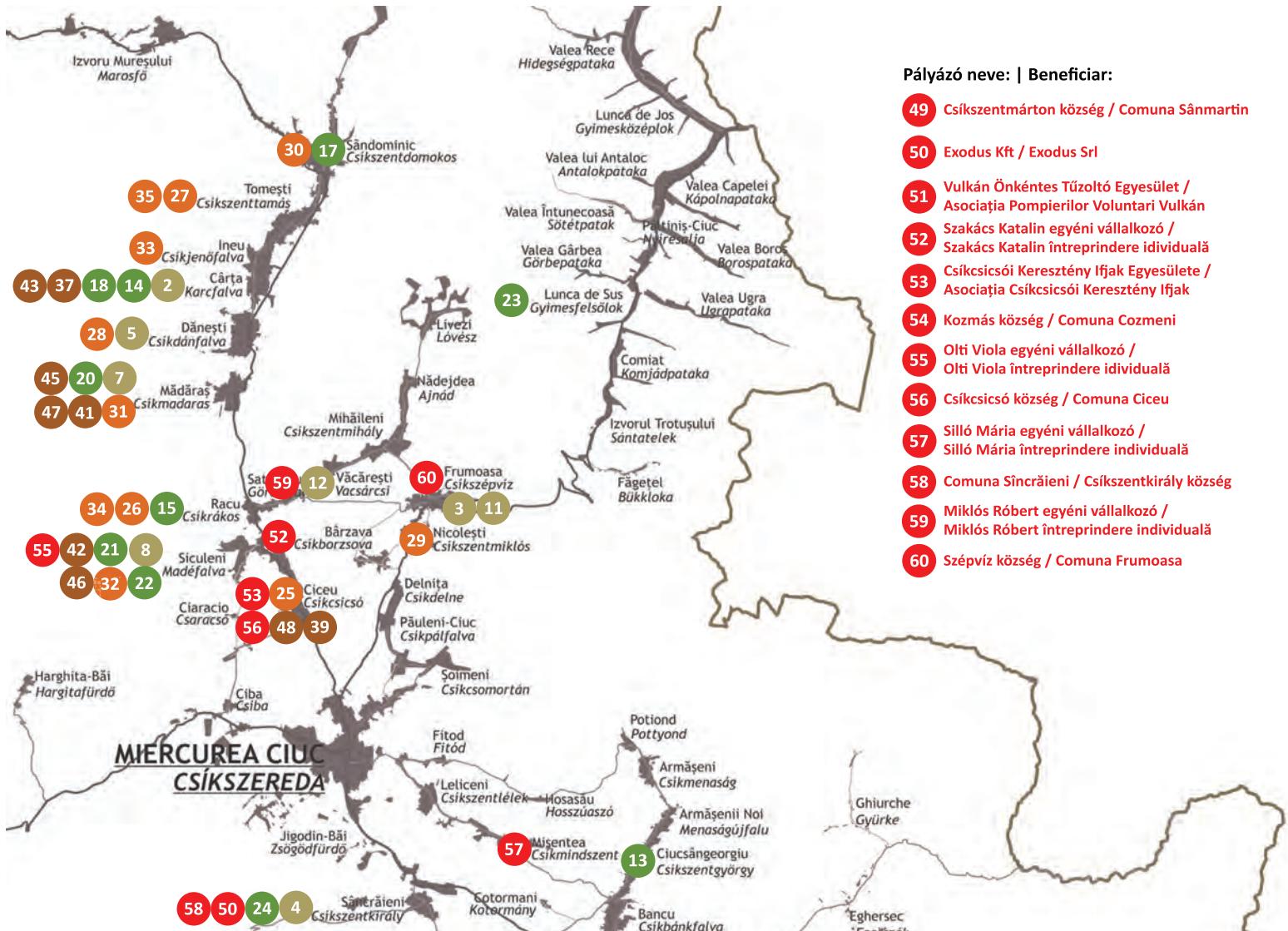
András Zoltán
elnök

Prin metoda LEADER în perioada pe care o încehem am experimentat o nouă dimensiune a finanțărilor în domeniul dezvoltării rurale. Analizele realizate la nivel local au adus la iveală o serie de probleme, care necesită un sistem de finanțare mai flexibil, iar soluționarea lor prin LEADER să dovedește o soluție viabilă. Cu toate că o parte a inițiatiilor nu a trecut de rigurozitatea cerințelor, în anii precedenți s-au realizat multe proiecte valoroase.

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Asociației LEADER Csík, care se desfășoară pe teritoriul cuprinsând Depresiunea Ciucului de la Băile Tușnad până la Sândominic, Zona Casinului și a Ghimeșului a început în 2012. În perioada care a trecut de la înființare s-au depus peste două sute de cereri de finanțare, din care 115 sunt considerate eligibile sau se află încă sub evaluare. Considerăm un succes real faptul că jumătate din proiecte au ca beneficiari întreprinzători și organizații non-guvernamentale, mai ales datorită faptului că pentru eligibilitatea organizațiilor a fost nevoie de o serie de consultații, deoarece contrar practicilor din Uniunea Europeană în România finanțarea ONG-urilor prin PNDR nu a fost caracteristică.

Seria de broșuri **Bune practici** prezintă proiectele de succes ale autorităților publice locale, întreprinzătorilor și organizațiilor non-guvernamentale din cele 22 de comune și un oraș mic din aria LEADER. După cum se poate observa și din descrierile de multe ori a fost posibilă soluționarea problemelor sau implementarea unei activități care a dus la dezvoltare locală chiar și cu un sprijin financiar redus. De fapt este unul dintre obiectivele realizării broșurilor: prezentarea proiectelor implementate poate duce la apariția unor noi idei și generează un proces de reflectare, prin care oamenii locali pot vedea că vizionul lor este realizabilă și astfel vor deveni actori activi al mediului rural.

András Zoltán
președinte

Pályázó neve: | Beneficiar:

- 49 Csíkszentmárton község / Comuna Sânmartin
- 50 Exodus Kft / Exodus Srl
- 51 Vulcan Önkéntes Tűzoltó Egyesület / Asociația Pompierilor Voluntari Vulcán
- 52 Szakács Katalin egyéni vállalkozó / Szakács Katalin întreprindere individuală
- 53 Csíkcsicsói Keresztény Ifjak Egyesülete / Asociația Csíkcsicsói Keresztény Ifjak
- 54 Kozmás község / Comuna Cozmeni
- 55 Olti Viola egyéni vállalkozó / Olti Viola întreprindere individuală
- 56 Csíkcsicsó község / Comuna Ciceu
- 57 Silló Mária egyéni vállalkozó / Silló Mária întreprindere individuală
- 58 Comuna Sîncrăieni / Csíkszentkirály község
- 59 Miklós Róbert egyéni vállalkozó / Miklós Róbert întreprindere individuală
- 60 Szépvíz község / Comuna Frumoasa

A "Jó gyakorlatok" kiadvány 5. számában ismertetett projektek ● Proiecte prezentate în nr. 5 al publicației "Bune practici"

A "Jó gyakorlatok" kiadvány 4. számában ismertetett projektek ● Proiecte prezentate în nr. 4 al publicației "Bune practici"

A "Jó gyakorlatok" kiadvány 3. számában ismertetett projektek ● Proiecte prezentate în nr. 3 al publicației "Bune practici"

A "Jó gyakorlatok" kiadvány 2. számában ismertetett projektek ● Proiecte prezentate în nr. 2 al publicației "Bune practici"

A "Jó gyakorlatok" kiadvány 1. számában ismertetett projektek ● Proiecte prezentate în nr. 1 al publicației "Bune practici"

A projekt címe: A csíkszentmártoni fúvószenekar hangszerékkel való felszerelése

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Térségi szociális, sport és kulturális intézmények, szervezetek infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése intézkedés

A pályázó neve: Csíkszentmárton község

A megvalósítás helyszíne: Csíkszentmárton község, Hargita megye

A projekt összértéke: 10 275 Euró

Elnyert támogatás: 10 000 Euró

Csíkszentmárton községben a fúvószenekar fennállása jelentős múltra tekint vissza. 1936-ban a gyergyói medencében megrendezett regionális fúvóstalálkozót a csíkszentmártoniak nyerték meg. A rendszerváltás előtti időszakban fő támogatójuk a termelőszövetkezet volt, ennek eredményeképpen sikerült időről időre megoldani a hangszer utánpótlást. A rendszerváltást követő időszakban stagnálás következett, majd 2008-ban sikeresen újraalakult a zenekar. 2011-ben szervezték meg az első alcsíki fúvóstalálkozót, amelyen már minden nyolc alcsíki fúvószenekar részt vett. Az említett rendezvényt az idén már ötödik alkalommal rendezik meg.

„Nem mindenki ismeri fel, hogy miért is érdemes beruházni egy fúvószenekar fenntartásába és fejlesztésébe” – jelenti ki a község polgármestere. „A zenekar az olyan, mint egy család” – érvel tovább – „komoly közösséggel összetartó erővel bír és a helyi identitás alakításában is komoly szerepet játszhat.” A közösségszervező funkciója mellett más kézzelfogható eredménye is van a fúvószenekar működtetésének. Jelenleg több olyan Csíkszentmártonból származó diákok vannak, akik a fúvószenekar meglétének és működésének köszönhetik, hogy elindultak egy komoly zenei pályán. Többen közülük Csíkszeredában a Nagy István Művészeti Líceumot végezik vagy már elvégeztek azt, sőt van olyan is, aki egyetemi szinten folytatja tanulmányait. „Ha nem lenne fúvószenekar, ezekben a fiatalokban nem biztos, hogy kialakul ez a fajta érdeklődés a zene iránt. Jelenleg is több olyan növendékünk van, akik komoly tehetségekkel számlítanak” – teszi hozzá a polgármester.

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázat célja az volt, hogy minőségi hangszereket szerezzen be a fúvószenekar számára. A sikeres elbírálást követően meg is vásároltak 24 különböző hangszeret és egy kottatartót. „Ebből egy teljes zenekart fel tudunk szerelni. A pályázat további haszna, hogy a haladók számára minőségi hangszeret tudunk biztosítani.”

A csíkszentmártoni fúvószenekar jelenleg 24 tagot számlál. A különböző térségi és regionális rendezvények mellett természetesen majdnem minden egyes helyi rendezvény és ünnep alkalmával változatos zenei kínálattal szórakoztatják az otthoni közönséget.

Titlul proiectului: Dezvoltarea infrastructurii fanfarei Comunei Sânmartin

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei, a manifestărilor"

Beneficiar: Comuna Sânmartin

Localizarea proiectului: Comuna Sânmartin, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 10 275 Euro

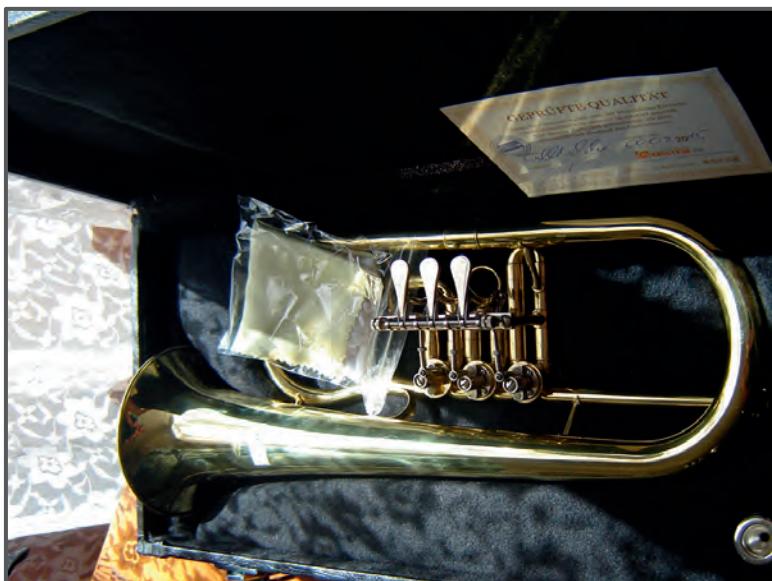
Ajutorul public nerambursabil: 10 000 Euro

Fanfara Comunei Sânmartin are un trecut semnificativ. Întâlnirea regională a fanfarelor din depresiunea Gheorgheni din anul 1936 a fost câștigat de către fanfara comunei Sânmartin. Înainte de 1989, cel mai important susținător al fanfarei era cooperativa agricolă, astfel grupa a reușit să rezolve, periodic, problema achiziționării instrumentelor muzicale necesare. În perioada care a urmat schimbarea regimului socialist, a avut loc o stagnare în activitatea fanfarei, după care, în anul 2008, fanfara și-a reînceput activitatea. Prima întâlnire a fanfarelor Ciucului de Jos a fost organizată în anul 2011, cu participarea tuturor celor opt fanfare existente în această zonă. De atunci, evenimentul se organizează anual, în acest an va avea loc cea de-a cincea reuniune a fanfarelor din Ciucul de Jos.

"Nu recunoaște toată lumea de ce merită să investim în susținerea și dezvoltarea unei fanfare" – afirmă primarul comunei. "Fanfara este ca o familie" – susține el – "are o putere semnificativă în formarea și păstrarea coeziunii comunitare și poate juca un rol important în formarea identității locale". Pe lângă funcția de organizare a comunității, funcționarea fanfarei are și alte rezultate concrete. În prezent, mai mulți elevi și studenți din comuna Sânmartin au pornit deja pe o carieră muzicală datorită existenței fanfarei. Mulți dintre ei învață în prezent la Liceul de Arte "Nagy István" din Miercurea-Ciuc, sau au absolvit deja acest liceu, și chiar mai mult, unii urmează astăzi studii universitare. "Dacă nu ar exista fanfara, probabil că în acest tineri nu s-ar fi format acest interes față de muzică. Avem și în prezent mai mulți elevi care pot fi considerate talente adevarate" – adaugă primarul.

Scopul proiectului depus la Asociația LEADER "Csík" era achiziționarea instrumentelor muzicale de calitate pentru fanfară. Datorită succesului proiectului ei au cumpărat 24 instrumente muzicale diferite și un pupitru. "Cu aceste instrumente putem echipa o fanfară completă. Un alt beneficiu al proiectului este faptul că putem asigura instrumente muzicale de calitate pentru grupa pentru avansați".

Fanfara din Sânmartin are în prezent 24 membri. Pe lângă participarea la diferite evenimente zonale și regionale, ei asigură, evident, oferta muzicală diversificată pentru publicul local cu ocazia aproape tuturor evenimentelor și sărbătorilor locale.

A projekt címe: Az Exodus vállalkozás papírvágó eszközzel való felszerelése

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Mikrovállalkozások fejlesztése intézkedés

Kedvezményezett neve: Exodus Kft

A megvalósítás helyszíne: Csíkszentkirály község, Hargita megye

A pályázat jogosult összértéke: 33 460 Euró

Elnyert támogatás: 23 422 Euró

Az Exodus Kft 1996-ban alakult meg és több évig a megyeközpontban működött, azonban több mint 7 évvel ezelőtt kiköltözött a Csíkszeredával szomszédos Csíkszentkirály községbe. A nyomdának jelenleg 4 alkalmazottja van. Zömében a cég indításakor kialakult csapat végzi a munkát. „Mivel a költözés csak jelentéktelen távolságon belül történt, ezért megtartottam a kialakult csapatot” – tájékoztat Keresztes Attila, a cég vezetője. „Nem láttam értelmét, hogy új munkaerő után nézzek, hiszen volt egy kialakult és megbízható munkaközössége, amit nem akartam megbontani. Egy helyi alkalmazottam van, a többiek Csíkszeredából ingáznak.”

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatával egy új papírvágógép megvásárlását célozta meg. „A vágógépet március végén helyeztük üzembe és tökéletesen működik.” – vázolja a helyzetet Keresztes.

A nyomda kizárolag helyi megrendeléseket teljesít. A cég vezetője szerint munkában nem szerevednek hiányt. Sikerült kialakítani egy stabil térségi klientúrát, ami lehetővé teszi a középtávú fejlesztési lehetőségek mérlegelését is. „A jelenlegi pályázati lehetőség fontos előrelépés volt és a lehetőségekhez mértén mérlegelem, hogy milyen irányba érdemes tervezni és fejleszteni. Az aktuális felszerelésem az íves nyomatásra fókuszál, de szeretném a tevékenységemet olyan irányba bővíteni, hogy a hajlékony címkegyártás is megjelenhessen a profilomban. Ehhez arra lenne szükség, hogy bővíthessem a jelenlegi épületemet, mert a két fajta tevékenység nem folyhat ugyanabban a térben. Erre reális lehetőség kínálkozik, mert a bővítés egyik legfontosabb eleme, a saját tulajdonú terület a rendelkezésemre áll” – összegzi a fejlesztéssel kapcsolatos terveit és elképzeléseit Keresztes Attila.

Titlul proiectului: Dezvoltarea microîntreprinderii SC Exodus SRL prin achiziția unui utilaj de tăiat hârtie

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Dezvoltarea microîntreprinderilor"

Beneficiar: SC Exodus SRL

Localizarea proiectului: Comuna Sâncrăieni, județul Harghita

Valoarea totală eligibilă a proiectului: 33 460 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 23 422 Euro

SC Exodus SRL a fost înființat în anul 1996. Microîntreprinderea avea sediul în primul an în reședința județului, după care s-a mutat, în urmă cu mai mult de 7 ani, în comuna Sâncrăieni aflată în vecinetea municipiului Miercurea-Ciuc. Tipografia are în prezent 4 angajați. Majoritatea sarcinilor din tipografie sunt efectuate de către echipa care s-a format la lansarea microîntreprinderii. "Am păstrat echipa, deoarece firma s-a mutat la o distanță nesemnificativă față de sediul inițial" – ne-a informat Keresztes Attila, conducătorul microîntreprinderii. "Nu vedeam rostul să angajez oameni noi, deoarece am avut o comunitate de lucru deja formată, cu oameni de încredere, pe care nu am vrut să pierd. Am un singur angajat local, restul angajaților fac naveta din Miercurea-Ciuc."

Cererea de finanțare depusă la Asociația LEADER "Csík" avea scopul de a achiziționa un utilaj de tăiat hârtie. "Am început să lucrăm cu utilajul la sfârșitul lunii martie, și funcționează perfect" – prezintă Keresztes situația.

Tipografia execută doar comenzi locale. Conducătorul firmei afirmă că au destule comenzi, au reușit să facă rost de o clientură regională stabilă ceea ce permite considerarea diferitelor posibilități de dezvoltare pe termen mediu. "Proiectul actual a fost un progres important, iar acum mă gândesc la următorii pași, caut, în limita posibilităților, direcțiile în care ar merita să fac planuri, dezvoltări în viitor. Echipamentul de care dispun în prezent se folosește pentru tipărire cu hârtie în colii, vreau să-mi extind activitatea și să-mi introduc în profil producția etichetelor flexibile. Pentru aceasta ar trebui să-mi largesc clădirea actuală, pentru că aceste două tipuri de activități nu se pot realiza în același spațiu de lucru. Am șanse reale pentru a atinge acest scop, deoarece dispun de teritoriul propriu necesar, ceea ce este unul dintre elementele cele mai importante ale extinderii" –însumează Keresztes Attila planurile și ideile lui de dezvoltare.

A projekt címe: A Vulkán Önkéntes Tűzoltó Egyesület infrastruktúrájának bővítése a tűzoltáshoz szükséges eszközökkel

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Térségi szociális, sport és kulturális intézmények, szervezetek infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése intézkedés

A pályázó neve: Vulkán Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A megvalósítás helyszíne: Kozmás község, Lázárfalva, Hargita megye

A projekt összértéke: 9 810 Euró

Elnyert támogatás: 7 911 Euró

A közigazgatásilag Kozmás községhoz tartozó Lázárfalván működik a térség egyesületi formában, egyik legrégebben bejegyzett tűzoltó alakulata, a Vulkán Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Az egyesület jelenleg 20 aktív tagot számlál, akik közül viszonylag kevés a fiatal. Ez nagyobbrészt nem a tűzoltók tevékenységével kapcsolatos érdektelenséget jelzi, hanem sokkal inkább a település lakosságának átlagéletkorával magyarázható. „Mindent megteszünk, hogy tevékenységünket helyi szinten népszerűsítsük, elsősorban a gyerekek körében, de nem az a baj, hogy nem érdekli őket, hanem inkább az, hogy kevesen vannak” – véli az egyesület alapítója, Gáll Tibor.

A lázárfalvi tűzoltó egyesület felszerelését a testvértelepülések ról érkező adományok alapozták meg, de a helyi támogatások (közbirtokosság és magánszemélyek) is hozzájárultak és hozzájárulnak ma is ahhoz, hogy a tűzoltók minél hatékonyabban el tudják látni a vállalt feladatokat. Évente változó számú tüzesetet kell szembenézniük. Az utóbbi két évben csupán két olyan tüzeset volt, amikor gazdasági épületek gyulladtak ki, az idén viszont már két legelőtűzhöz is riasztották a Vulkán Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjait.

A Csík LEADER Egyesület által biztosított pályázati forrásból sikerült jelentős mértékben bővíteni a tűzoltó alakulat eszköztárát. Áramfejlesztőt, létrákat, köteleket, láncfűrészeket, habbal és széndioxiddal töltött tűzoltó készülékeket, 20 darab díszegyenruhát és számos további eszközt vásároltak. „Bátran ki merem jelenteni, hogy felszerelés tekintetében jelenleg nem szenveddünk semmiben sem hiányt” – vázolja a helyzetet Gáll Tibor. „A legnagyobb problémát az autók tárolása jelenti, nincsen egyáltalán garázsunk. Ebből kifolyólag jelentősen nő a reakcióidőnk, mivel az autókat elindulás előtt fel kell szerelnünk, télen pedig nem tudunk vizet sem tartani bennük. Leginkább egy olyan garázsra lenne szükségünk, amelybe mind a 3 autónk befér. Természetesen a fűthető garázs lenne a leginkább ideális, de egyelőre egy fűtés nélküli épület is komoly előrelépés lenne.”

Titlul proiectului: Dezvoltarea infrastructurii Asociației pompierilor voluntari "VULKAN" prin achiziționarea echipamentelor pompierilor

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Sprinjirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei, a manifestărilor"

Beneficiar: Asociația Pompierilor Voluntari „Vulkan”

Localizarea proiectului: Comuna Cozmeni, sat Lăzărești, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 9 810 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 7 911 Euro

În satul Lăzărești, aparținând administrativ comunei Cozmeni, funcționează una dintre cele mai vechi echipe de pompieri, înregistrat ca și asociație - Asociația pompierilor voluntari "VULKAN". Momentan asociația are 20 de membri activi, dintre care însă prea puțini sunt tineri. Acest fapt nu se datorează dezinteresului tinerilor față de munca voluntară al pompierilor, ci mai degrabă de vârsta medie a locuitorilor satului. „Facem tot posibilul pentru popularizarea activității noastre la nivel local, în primul rând în cadrul copiilor. Problema nu este, că nu le pasă, ci faptul, că sunt prea puțini.” – consideră fondatorul asociației, Gáll Tibor.

Echipamentul asociației pompierilor voluntari din Lăzărești este bazată pe donații ale localităților înfrățite, completat cu ajutoare locale (compozessorat și persoane fizice), care au contribuit și contribuie semnificativ și astăzi, ca pompierii să poate efectua cât mai eficient sarcinile întreprinse. Ei se confruntă anual cu un număr variabil de cazuri de incendii. În anii precedenți s-au ivit numai două cazuri, în care s-au inflamat clădiri – anexe gospodărești, însă anul acesta membrii Asociației pompierilor voluntari "VULKAN" au fost chemați deja la două cazuri de incendii de câmp.

Din sursele de finanțare asigurată de Asociația LEADER "Csík" s-a reușit dezvoltarea semnificativă a echipamentului asociației de pompieri. Au achiziționat generator de curent, corzi de salvare, furtuni, motoferăstrău, stingători din oțel și stingători portabili, 20 de bucăți de uniforme de pompieri, precum și alte unelte și echipamente. „Pot să spun cu mândrie, că momentan, în privința echipamentelor nu suferim lipsă de nimic” – prezintă situația Gáll Tibor. „Cea mai mare problemă însemnă depozitarea mașinilor, fiindcă nu avem nici un fel de garaj. Din acest motiv crește timpul nostru de reacție, mașinile trebuie echipate înainte de pornire, iar în timpul iernii nu putem să le ținem încărcăți cu apă. Avem mare nevoie de un garaj, în care să încapă cele trei mașini. Cel mai ideal ar fi un garaj cu posibilitate de încălzire, dar momentan ar însemna un progres serios și un garaj fără încălzire.”

A projekt címe: Szakács Katalin kezdő fiatal gazda támogatása a Szépvíz községhez tartozó Csíkborzsovában, Hargita megyében

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, A kezdő fiatal gazdák támogatása intézkedés

A pályázó neve: Szakács Katalin egyéni vállalkozó

A megvalósítás helyszíne: Szépvíz község, Csíkborzsova, Hargita megye

Elnyert támogatás: 28 000 Euró

Szakács Katalin fiatal gazdaként térségi léptékben jelentős mennyiségű területen végez mezőgazdasági tevékenységet. Jelenleg több, mint 14 hektárnyi területen gázdálkodik, amelyből 8 ha saját tulajdonban lévő terület, a többit bérli. 1,4 hektáron burgonyát, 1 hektáron zabol, 3,2 hektáron búzát, 2,84 hektáron lucernát és fél hektáron árpát termel. A felsoroltakon kívül 1,26 hektárnyi legelőt és 3,8 hektárnyi kaszálót gondoz. Vegyesgazdaságának részét képezi továbbá 16 szarvasmarha, amelyek közül kilenc fejőstehén, egy vemhes üsző, egy 2 éves növendék és négy 6-12 hónap közötti borjú.

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatából egy 6 tonnás mezőgazdasági utánfutót vásárolt. „Leginkább gépekre van szükségem, ezért is esett a választás az utánfutóra. Mivel elég nagy a területem, ahol gázdálkodni tudok és értelemszerűen nem egy darabban van, ezért a minél nagyobb fokú gépesítés a céлом. A gazdaság jelenlegi formájában annyi a munka, hogy épp csak hogy el lehet végezni. A Csík LEADER Egyesületnél nyert pályázat nagy előrelépés volt, mivel a településen belüli szállítási gondjaim megoldódtak” – tájékoztat a fiatal gazda.

A gazdaság jövedelme jelenleg teljes egészében a megtermelt tej értékesítéséből származik. A tavalyi évben számolt adatok azt mutatják, hogy az elmúlt évbenez a gazdaság 29.500 liternyi tejet tudott megtermelni. „A tavalyi tejhozamot jó eredménynek tartom, bár természetesen jobb lenne a több” – értékeli saját munkáját Szakács Katalin. Fontosnak tartja a kifejezetten fiatal gazdákat célzó pályázatokat és így vélekedik a saját jövőbeli terveziről. „A jelenlegi sikeremen felbuzdulva tervezem, hogy a következő pályázati lehetőségeket is kihasználom. Több konkrét tervem is van, amit lehetőség szerint pályázati úton szeretnék megvalósítani. mindenéppen szükségem lenne egy takarmányaprító berendezésre és egy szénafelfújóra. De leginkább egy rendes fejőrendszer szeretnék vásárolni, mert úgy gondolom, hogy jelenleg ez hiányzik a legjobban” – összegzi Szakács Katalin.

Titlul proiectului: Instalarea tinerei fermiere Szakács Katalin din comuna Frumoasa, sat Bîrzava, județul Harghita

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală, măsura "Instalarea tinerilor fermieri"

Beneficiar: Szakács Katalin întreprindere individuală

Localizarea proiectului: Comuna Frumoasa, sat Bîrzava, județul Harghita

Finanțare nerambursabilă: 28 000 Euro

Ca și Tânăr fermier, Szakács Katalin derulează activitate agricolă pe o suprafață mai mare, comparativ cu media locală. Desfășoară activitate pe un teren mai mare de 14 hectare, din care 8 hectare sunt în proprietate personală, restul fiind închiriat. Produce cartofi pe o suprafață de 1,4 hectare, ovăz pe un hecitar, grâu pe 3,2 hectare, lucernă pe 2,84 hectare și orz pe o jumătate de hecitar. În afară de cele enumerate, îngrijește pășuni de 1,26 hectare și fânețe de 3,8 hectare. Ferma ei mixtă, pe lângă producția vegetală, se compune din 16 capete de bovine, din care 9 vaci de lapte, 2 juninci și patru viței cu vârsta între 6-12 luni.

Din proiectul câștigat prin Asociația LEADER "Csík" a fost cumpărat o remorcă de 6 tone, „Am nevoie în majoritate de mașini, din acest motiv am decis cumpărarea remorcii. Deoarece cultiv pe un teren întins la suprafață, și, firește, parcelele nu se află într-un loc, scopul meu este mecanizarea intensivă. În această formă avem atât de mult de lucru, întrucât abia reușim să facem față. Proiectul câștigat prin Asociația LEADER "Csík" a însemnat mult pentru mine, pentru că am putut rezolva problemele legate de transport în cadrul localității.” – ne informează Tânără fermieră.

Venitul fermei rezultă exclusiv din vânzarea laptelui. După datele anului trecut, în ferma lui Szakács Katalin s-au produs în anul trecut 29.500 litri de lapte. „Consider randamentul de lapte din anul trecut un rezultat bun, dar ar fi bine să mai ridicăm cantitatea” – se auto-apreciază Szakács Katalin. Consideră important programele, ale căror beneficiari sunt tinerii fermieri, și despre planurile ei de viitor ne informează astfel: „Entuziasmat de succesul actual, planific să profit de următoarele posibilități de proiecte. Am mai multe planuri concrete, pe care aș dori să le ating cu contribuția finanțărilor. Am nevoie de un aparat de tocăt furaje, și un aparat de elevator pneumatic de fân. Dar mai întâi aș dori să cumpăr un sistem de muls, pentru că în prezent această aparatură ne lipsește cel mai mult.” – rezumă Szakács Katalin.

A projekt címe: A Csíkcsicsói Keresztény Ifjak Egyesületének sporteszközökkel való felszerelése

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Térségi szociális, sport és kulturális intézmények, szervezetek infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése intézkedés

A pályázó neve: Csíkcsicsói Keresztény Ifjak Egyesülete

A megvalósítás helyszíne: Csíkcsicsó község, Hargita megye

A projekt összértéke: 10 069 Euró

Elnyert támogatás: 8 120 Euró

A Csíkcsicsói Keresztény Ifjak Egyesülete 2012-ben jött létre, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben népszerűsíteni tudja a különböző sporttevékenységeket. Az elmúlt időszakban Csíkcsicsó község sportéletének fellendítésében komoly szerepet kapott egy fedett sportcsarnok megépítése, amely a szabadtéri sportolási lehetőségek mellett teret adott olyan sportágak gyakorlásának is, amelyek fedett teret igényelnek. A sportcsarnok megépülésével fokozatosan növekedett azon helyi lakosok száma, akik rendszeresen sportolni kívántak és a nemrég megalakult egyesület irányítói a népszerűsítés mellett azt is elhatározták, hogy lehetőség szerint minőségi felszerelések beszerzésére fognak pályázni, hogy az érdeklődők számára biztosítsák a megfelelő eszközöket.

„Számos sportág jelent meg és örvend egyre nagyobb népszerűségnek a községünkben” – jelenti ki az egyesület egyik tagja. „Lassan már össze sem tudjuk számolni, hogy milyen sokféle sportot úznek a helyiek. Van itt zumba, kendő, gyógytorna, asztali tenisz, floorball, kosárlabda, labdarúgás és még íjászat is. Ezekben kívül az egyesület foglalkozik néptánc oktatással is.”

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatuk összeállításakor figyelmet fordítottak arra, hogy lehetőleg minél több sportág művelői számára tudjanak különböző sportszereket vásárolni. A sikeres elbírálást követően a következő eszközöket vásárolták meg: egy asztali teniszhez szükséges asztalt, ütőket, hálókat és pingpong labdákat, floorball-ütőket, labdákat és kapukat, futball labdát és kosárlabdát, íjász felszerelést, valamint mezeket és matracokat. „Ezzel az eszköztárral végre színvonalasabb kikapcsolódáshoz segíthetjük hozzá a helyi sportolókat. Ugyanakkor reméljük azt is, hogy a sportolási igény községi szinten tovább fog növekedni, hiszen az egészséges életmód megköveteli, hogy naponta rendszeresen mozogjunk. Az egyesület igyekszik, hogy minél több sportolási lehetőséget biztosítson, így reméljük, hogy minden egyes érdeklődő könnyebben meg tudja találni, ami neki jobban tetszik.”

A Csíkcsicsói Keresztény Ifjak Egyesülete rendszeresen szerve különböző sporteseményeket és versenyeket, amelyek általában jelentős helyi részvétellel, fokozatosan növekvő érdeklődés mellett zajlanak.

Titlul proiectului: Dotarea Asociației Csíkcsicsói Keresztény Ifjak cu echipamente de sport

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Sprinjirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei, a manifestărilor"

Beneficiar: Asociația Csíkcsicsói Keresztény Ifjak

Localizarea proiectului: Comuna Ciceu, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 10 069 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 8 120 Euro

Asociația Csíkcsicsói Keresztény Ifjak s-a înființat în anul 2012, cu scopul de a asigura cât mai mare publicitate activităților sportive. În ultima perioadă, în stimularea vieții sportive a comunei Ciceu a jucat un rol important construirea unei săli de sport acoperite, care a permis, pe lângă posibilitățile de sport la aer liber, practicarea sporturilor care necesită sală de sport acoperită.

După construirea sălii de sport a crescut treptat numărul locuitorilor care doresc să facă sport în mod regulat, iar liderii asociației recent înființate, pe lângă activitățile de popularizare, au decis să aplice pentru cumpărarea de echipamente de sport de calitate, cu scopul asigurării echipamentelor adecvate de sport pentru cei interesați.

„Au apărut multe ramuri de sport, și devin din ce în ce mai populari în cadrul locuitorilor comunei” – afirmă un membru al asociației. „Deja nici nu putem urmări toate tipurile de sport jucate de către locuitori. Avem zumba, kendo, gimnastică medicinală, ping-pong, floorball, baschet, fotbal, dar chiar și tir cu arcul... În afară de activitățile sportive, în cadrul asociației se poate învăța dans popular”.

La întocmirea proiectului predat la Asociația LEADER „Csík” s-a acordat atenție pentru a asigura echipamente de sport pentru o scală cât mai largă de activități sportive. După selectarea proiectului au cumpărat următoarele echipamente: masă ping-pong, palete ping-pong, mingi de baschet, crosă de floor-ball, porți floor-ball, maieuri, echipament pentru tir cu arcuri, saltele sport, ținte standard pentru arcuri, plase de protecție. „Cu echipamentele cumpărate în sfârșit putem facilita sportivilor locali calitatea înaltă de petrecere a timpului liber. În același timp sperăm că va crește cerința față de posibilitățile de sport la nivelul comunei, deoarece o condiție a vieții sănătoase este mișcarea fizică zilnică, în mod regulat. Asociația are ca scop asigurarea diferitelor posibilități de sport, și sperăm, ca toți cei interesați să găsească sportul lor preferat.”

Asociația Csíkcsicsói Keresztény Ifjak organizează în mod regulat activități sportive și competiții, care atrag un număr semnificativ de participanți, cu un interes din ce în ce mai ridicat.

A projekt címe: Kozmás község kulturális infrastruktúrájának bővítése

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Falufejlesztés intézkedés

A pályázó neve: Kozmás község

A megvalósítás helyszíne: Kozmás község, Hargita megye

A projekt összértéke: 10 830 Euró

Elnyert támogatás: 9 640 Euró

A kozmási Tuzson János Fúvósegylet 2011-ben alakult meg és azóta a község egyik legjelemezesebb kulturális tevékenységet folytató egyesülete. Az egyesület nevét Tuzson Jánosról kapta, aki a közelben, a Nyergestetőn lezajlott 1848-as szabadságharc egyik jelentős csatáját vezette.

A Tuzson János Fúvósegylet jelenleg több mint 40 tagot számlál. Habár az egyesület tagjai zömében középkorúak, egyre nagyobb arányban csatlakoznak fiatalok is. Évente számos helyi és térségi rendezvényen vállalnak aktív szerepet. Ilyenek a lokális ünneppek és avatóünnepségek, megyei léptékű rendezvények és fúvóstalálkozók. A térségi szereplés mellett több külföldi fellépésük is volt, amelyet minden nagy érdeklődés követett.

A község már a Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázat előtt is komoly figyelmet fordított a fúvósegylet működtetésére. Ha csak kis léptékben is, de igyekeztek pótolni a hangszerkészlet régebbi darabjait. A tagok színvonalas és rendszeres képzése érdekében szerződést kötöttek egy csíkszeredai zenetanárral, aki meghatározott időközönként jelentős szerepet vállal a tagok zenei oktatásában. A fúvósegylet fenntartását és az időközbeni kiadások finanszírozását a községen belül működő két közbirtokosság és a Polgármesteri Hivatal biztosítja.

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatuk ruha- és hangszervásárlást célzott meg. A sikeres elbírálat követően megvásárolták a tagok számára tervezett ruhákat, 3 cintányért és 3 tubát. „A pályázat legfontosabb része, hogy végre sikerült egy egységes egyenruhát elkészíteni a tagok számára. A különböző szereplések alkalmával igyekeztünk önerőből egyformába öltözni, de az mégsem olyan, mint az egyenruha. Most már sokkal szebben fog mutatni a zenekar a fellépéseken. A vásárolt hangszerrekre is nagy szükségünk volt, mert jelenleg nem lett volna lehetőség, hogy saját forrásból ilyen minőségű zeneszerszámokat vásárolunk.” A fúvósegylet a továbbiakban is kiemelt helyen kezeli a pályázati úton történő forrásbevonást, ennek következtében bizakodva várják a következő tervezési időszak LEADER kiírásait.

Titlul proiectului: Dezvoltarea infrastructurii culturale a căminului cultural din Comuna Cozmeni
Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Dezvoltarea satelor"

Beneficiar: Comuna Cozmeni

Localizarea proiectului: Comuna Cozmeni, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 10 830 Euro

Valoarea ajutorului public nerambursabil: 9 640 Euro

Grupul de fanfară "Tuzson János" din Cozmeni s-a înființat în 2011, devenind una dintre cele mai active organizații culturale ale comunei. Fanfara poartă numele unui conducător al luptei pentru libertate din 1848, din Pasul Casin.

Grupul de fanfară Tuzson János are mai mult de 40 de membri. Deși în majoritate membrii asociației sunt de vârstă medie, există din ce în ce mai mulți tineri, care doresc să se alăture fanfarei. Grupul participă anual în mod activ la manifestările locale și regionale, precum sărbătorile locale, manifestările județene, întâlniri ale fanfarelor. Pe lângă activitatea locală au participat de mai multe ori la evenimente organizate în străinătate, prezentările lor fiind întâmpinate cu mult interes.

Chiar și înainte de proiectul depus la Asociația LEADER "Csík", comuna a acordat o atenție deosebită funcționării grupului de fanfară. Deși într-un volum mai redus, dar au încercat să înlocuiască instrumentele învechite. În scopul dezvoltării continue și de nivel înalt a membrilor, au contactat un profesor de muzică din Miercurea Ciuc, care contribuie semnificativ la educarea muzicală a membrilor echipei, după un program stabilit. Funcționarea grupului de fanfară și cheluielile intervenite sunt susținute de cele două componesor din comună și de Consiliul Local.

Prin proiectul depus la Asociația LEADER "Csík" au achiziționat costume și instrumente muzicale. După selectarea proiectului au reușit să cumpere costumele dorite, treicinele de marș și trei tobe. „Cel mai important aspect al proiectului a fost achiziționarea de costume unitare pentru membrii echipei. Am încercat să ne îmbrăcăm din puteri proprii cât se poate de uniform la diferențele manifestări și evenimente, însă nu este același lucru să ai o uniformă pentru toți membrii. De acum încolo fanfara va arăta mult mai atrăgător la manifestări. Am avut mare nevoie și de instrumentele muzicale, pentru că nu am fi avut momentan posibilitate să achiziționăm instrumente de această calitate din surse proprii”.

Grupul de fanfară acordă o mare prioritate atragerii de fonduri prin proiecte, și așteaptă cu speranțe apelurile LEADER din noua perioadă de programare.

A projekt címe: Olti Viola kezdő fiatal gazda támogatása

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, A kezdő fiatal gazdák támogatása intézkedés

A pályázó neve: Olti Viola egyéni vállalkozó

A megvalósítás helyszíne: Madéfalva község, Hargita megye

Elnyert támogatás: 32 000 Euró

A Madéfalván élő Olti Viola saját bevallása szerint olyan tradicionális székely család sarja, akik minden körülmények között ragaszkodtak a rendszerváltás után visszakapott földterületekhez és rendszeresen művelték is azokat. Folyamatosan fejlesztették a családi gazdaságot, de érdemben előrelépést ebben a formában nem tudtak elérni, a gazdálkodás csupán jövedelemkiegészítő funkciót tudott betölteni.

A gazdálkodással kapcsolatos gondolkodás megváltozását a különböző támogatási formák megjelenése jelentette. „A támogatások megjelenése volt az első komoly érv amellett, hogy érdemes a gazdálkodással foglalkozni” – számol be az előzményekről Olti Viola. „A LEADER pályázati kiírás megjelenése a második érv és egyben reális előrelépései lehetőség volt. A pályázati kiírás átanulmányozása során kiderült, hogy minden feltételnek könnyedén eleget tudok tenni, így egyértelműnek tűnt számomra, hogy belevágok.”

Olti Viola jelenlegi gazdasága elsősorban állattartásra fókuszál: a gazdaság 5 fejőstehénből és több borjúból, 65 juhból és 42 kisbárányból áll. „Kezdetben csupán pár darab juhból állt az állatállományom” – emlékszik vissza a fiatal gazda. A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatában földvásárlást célzott meg. A sikeres elbírálat követően egy többmint 10 hektáros legelőt vásárolt meg. „Amikor eldöntöttem, hogy állattartással akarok foglalkozni reális problémaként merült fel a legeltetés kérdése. Úgy láttam, hogy hosszú távon komoly problémát jelenthet annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy ki hol legeltethet. Ebből kifolyólag úgy döntöttem, hogy élébe megyek ennek a problémának, és legalább egy időre megoldom ezt a kérdést” – összegzi Olti.

A fiatal gazda célja első lépésben az önen tartó gazdaság stabil kiépítése. A juhok és bárányok jelenleg kitermelik a rájuk fordított költséget, amennyi jövedelem bejön az eladott sajtóból és a bárányokból, azt visszaforgatja a gazdaságba.

Gazdasága továbbfejlesztésével kapcsolatban számos konkrét elképzelésről számol be. „Jelenleg a leginkább időigényes munkafolyamat a takarmánykészítés. Az érdemi továbblépést ennek a munkafolyamatnak a gépesítése jelentené. Szívesen vásárolnék egy bálázót, modern kaszálógépet, vagy akár traktort is, mert a jelenlegi közel 30 éves. Ugyanakkor egy modernebb istálló megépítésének ötlete is felmerült” – vázolja jövőbeli elképzeléseit Olti Viola.

Titlul proiectului: Instalarea tinerei fermieră Olti Viola

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală, măsura "Instalarea tinerilor fermieri"

Beneficiar: Olti Viola întreprindere individuală

Localizarea proiectului: Comuna Siculeni, județul Harghita

Finanțare nerambursabilă: 32 000 Euro

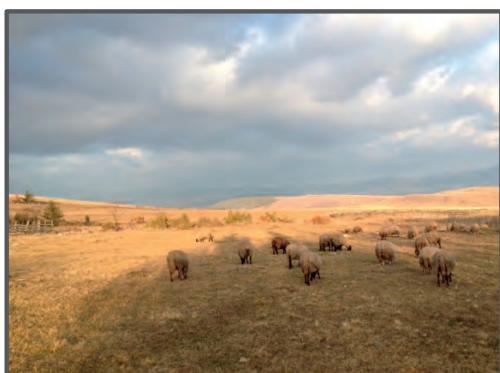
Prin propria admitere, d-na Olti Viola din Siculeni provine dintr-o familie tradițională secuiască, care, sub orice împrejurimi a ținut la terenurile retrocedate după schimbarea sistemului, și niciodată nu a lăsat terenuri nelucrate. Întotdeauna au dezvoltat gospodăria familială, însă nu au reușit să înainteze sub această formă, ferma familiară rămânând la nivelul de completare a venitului familiei.

Schimbarea în privința punctului de vedere legat de fermă s-a arătat, când au apărut diferitele subvenții pentru gospodari. "Introducerea subvențiilor era primul argument serios lângă faptul, că merită să ne ocupăm cu agricultură" – își amintește Olti Viola. „Apariția apelului de proiecte la Asociația LEADER "Csík" era al doilea argument, și a însemnat în același timp o posibilitate serioasă de înaintare. Pe parcursul studierii apelului lansat am observat, că pot face față fără dificultate tuturor cerințelor, aşadar era firesc să încerc".

Ferma lui Olti Viola se ocupă în primul rând de zootehnie, are 5 vaci de lapte, mai mulți viței, 65 de capete oi și 42 de miei. „La început am avut doar câțiva oi” – își aduce aminte Tânărul gospodar. Prin proiectul înaintat la Asociația LEADER "Csík" a avut ca scop cumpărarea de teren agricol, și a reușit să cumpere un teren de 10 hectare, folosit ca pășune. „Când am decis să mă ocup cu zootehnie, a însemnat o problemă reală lipsa terenului pentru pășunat. Am considerat, că pe termen lung o să fie o problemă chestiunea pășunatului – cine și unde are voie să-și ține animalele la pășunat. Așadar am decis să previn această problemă, și să-l rezolv măcar temporar.” - rezumă Olti.

Primul scop al tinerei fermiere este formarea fermei stabile de subzistență. Momentan bovinele și ovinele produc cheltuielile investite, venitul primit din vânzarea brânzei și a mieilor este reinvestit în fermă.

Olti Viola are planuri concrete legate de dezvoltarea fermei – "Momentan procesul de preparare a furajelor consumă cel mai mult timp din viața fermei. Mecanizarea acestui proces ar însemna o înaintare semnificativă. Aș dori să cumpăr o mașină de balotat, un aparat modern de cosit și un tractor – tractorul existent este mai vechi de 30 de ani. În același timp aș dori și construirea unui grajd modern pentru animale." – afirmă planurile pentru viitor Olti Viola.

A projekt címe: Csíkcsicsó község közterület karbantartó eszközökkel való felszerelése

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Térségi szociális, sport és kulturális intézmények, szervezetek infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése intézkedés

A pályázó neve: Csíkcsicsó község

A megvalósítás helyszíne: Csíkcsicsó község, Hargita megye

A projekt összértéke: 12 250 Euró

Elnyertámagatás: 9 971 Euró

A vidéki térségek forrásbevonó képességének növekedésével és az elérhető fejlesztési források számának gyarapodásával egyre nagyobb mértékben nőtt a szakszerűen kialakított zöldövezetek mérete és száma. Mindezek mellett létezett és létezik jelenleg is számos olyan közterület, amelyek gondozása elsősorban a helyi vezetés feladatakörébe tartozik. Hasonló a helyzet Csíkcsicsó községben is, ahol a helyi vezetés felismerte, hogy költséget és időt spórolhat meg, amennyiben a zöldövezetek karbantartását gépesíti. „Jelenleg több olyan, megfelelő módon kialakított füves területünk van, ahol lehetőség van arra, hogy modern technikai eszközökkel végezzük a fűnyírást” – fejti ki a község alpolgármestere. „Van egy futballpályánk, egy közel 2 hektáros park Csaracsóban, valamint kisebb, de rendezett zöldövezetek, ahol a jelenlegi pályázatból vett fűnyírót használni tudjuk. Ugyanakkor a kisebb és nem egyenletes felületű zöldövezetek karbantartása is megvalósítható a most vásárolt kézi fűnyírókkal.”

A Csík LEADER Egyesülethez nyertes pályázatukból a fűnyíró kistraktor és a 2 kézi fűnyíró mellett 3 láncfűrészt és egy, a traktorhoz kapcsolható kapát vásároltak, amellyel a virágágyások megművelését tervezik. „A gyakorlatban való kipróbálás még várat magára, de nagy reményeket fűünk a megvásárolt eszközökhöz. A zöldövezetek kizárálag kézi erővel történő karbantartása nehézkes és időigényes tevékenység. Reméljük, hogy a kibővített eszköztár hozzájárul majd az ilyen jellegű munkák gyorsabb és hatékonyabb elvégzéséhez. A gyorsaságra azért is van szükség, mert a csapadékosabb nyári időszakokban olyan gyorsan nő a fű, hogy kézi erővel képtelenség a község területén található zöldövezetek karbantartása. A fűnyíró traktorra szerelhető tolólap pedig a téli időszakban végzett járadatakaritást hivatott megkönnyíteni.”

A csíkcsicsói Polgármesteri Hivatal a zöldövezetek karbantartását célzó pályázatával nem csak a saját munkáját akarja megkönnyíteni, hanem egy gondozott, rendezett és vonzó falukép kialakításához is hozzá szeretne járulni.

Titlul proiectului: Dotarea Comunei Ciceu cu echipamente de întreținere a spațiilor verzi

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei, a manifestărilor"

Beneficiar: Comuna Ciceu

Localizarea proiectului: Comuna Ciceu, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 12 250 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 9 971 Euro

Simultan cu creșterea capacitatei de atragere a fondurilor în zonele rurale și dezvoltarea posibilităților de finanțare, în zonele rurale a crescut numărul și mărimea spațiilor verzi alcătuși în mod profesional. Însă, pe lângă acestea a existat și există și acum multe spații publice, ale căror întreținere cade în primul rând în atribuția consiliului local. Această situație este caracteristică și comunei Ciceu, unde conducerea locală a recunoscut, că, prin mecanizarea întreținerii spațiilor verzi, poate economisi atât fonduri, cât și timp. „Momentan avem mai multe spații verzi, pașiști formate adecvat, unde avem posibilitate să executăm tunderea gazonului cu aparatul modernă” – explică viceprimarul comunei. „Avem un teren de fotbal, un parc de aproape 2 hectare în Ciaracio, precum și spații verzi mai mici, dar ordonate, unde putem folosi echipamentul de întreținere a spațiilor verzi cumpărat recent, din proiect. În același timp, cu mașina de tuns manuală cumpărată din proiect putem realiza și întreținerea spațiilor verzi mai mici, cu suprafață mai netedă”.

Prin proiectul cu succes câștigat de la Asociația LEADER "Csík", pe lângă un tractorăș de tuns gazon, două motocositoare și treimotoferăstrăie, au cumpărat și un motocultivator, care va fi folosit pentru prelucrarea solului de flori. „Testarea aparatelor în practică încă nu s-a putut efectua, dar avem mari speranțe în aparatura cumpărată. Întreținerea manuală a spațiilor verzi este o practică greoaie, și necesită mult timp. Sperăm, că baza de instrumente dezvoltată contribuie la efectuarea mai rapidă și mai eficientă a lucrărilor legate de întreținerea spațiilor. Rapiditatea este foarte importantă și din motivul, că în perioadele de vară cu precipitații abundente iarba crește atât de repede, încât este imposibil întreținerea prin metode manuale a tuturor spațiilor verzi aflate pe teritoriul comunei. Setul de montaj cu plug de zăpadă este menit să faciliteze curățirea trotuarelor în timpul iernii.”

Prin proiectul, care are ca scop dotarea comunei cu echipamente de întreținere a spațiilor verzi, Primăria comunei Ciceu, pe lângă facilitarea lucrărilor de întreținere, dorește să contribuie la formarea de o imagine îngrijită, ordonată, atractivă al comunei.

A projekt címe: Egy vegyes gazdaság átvétele és bővítése Csíkszentlélek községhoz tartozó Csíkmindszenten, Hargita megyében

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, A kezdő fiatal gazdák támogatása intézkedés

A pályázó neve: Silló Mária egyéni vállalkozó

A megvalósítás helyszíne: Csíkszentlélek község, Csíkmindszent, Hargita megye

Elnyert támogatás: 28 000 Euró

A térségen dolgozó fiatal gazdákhöz hasonlóan, a közigazgatásilag Csíkszentlélek községhoz tartozó Csíkmindszenten élő Silló Mária is viszonylag fiatalon megismerkedett a hagyományos vidéki életmódra jellemző gazdálkodási gyakorlattal. Önállóan, de nem vállalkozás formájában már 2005-ben, a családjával együtt elkezdték a saját gazdaságuk felépítését. A Csík LEADER Egyesület fiatal gazdáknak kiírt pályázatában Silló Mária meglátta az előrelépései lehetőséget és sikeresen pályázott a gazdaság állatállományának bővítése céljából.

A Csík LEADER Egyesülethez készített pályázat leadásának idején gazdasága 12 fejőstehenet számlált. A pályázatból kapott támogatásból 8 törzskönyvezett vemhes üssőt vásárolt. A pályázat keretében vállalt célok megvalósítása érdekében 2 hektárral bővíti a gazdaság által megművelt területek nagyságát, az állatállományát pedig 14 fejőstehénre és 4 borjúra szaporítja. „Reméljük, hogy egy év alatt el tudjuk érni a kitűzött célt és tovább tudunk lépni” – nyilatkozza Silló Mária. „Jelenleg úgy látjuk, hogy minden követelményt teljesíteni tudunk.”

A Csíkmindszenten dolgozó gazda jelenleg 8 hektárnyi területen gazdálkodik, melyből 6 hektár saját terület, a többit bérli. A megművelt terület nagyobb része (több mint 5 hektár) kaszáló, ahol a takarmány jelentős részét megtermelni az állatok számára. A fennmaradó mezőgazdasági területet szántóként műveli, amelyben búzát, árpát, burgonyát termeszt, kizárolag a gazdaság szükségleteinek kielégítésére. „Fontos része a pályázatnak a területvásárlás, mivel jelen körülmények között nem tudjuk megtermelni az állatok számára szükséges takarmányt. A tavaly is több, mint 650 bála szénát vásároltunk, és azóta csak növekedett az állatállomány. Szeretnénk a lehetőségek szerint minél inkább önellátóak lenni.”

A gazdaság által megtermelt tej legnagyobb része a piacra kerül. A tej értékesítésből származó bevétel jelenti a gazdaság fő jövedelmét. Jelenleg naponta átlagosan 90 liter tejet visz a csarnokba, amelyet a csíkszeredai tejgyár szállít el. „Jelenleg a legnagyobb probléma a tej ára, illetve az ezzel kapcsolatos kiszámíthatatlan változások. Emiatt nehéz a jövőt tervezni, pedig ha lehetőség lesz újabb pályázat leadására, akkor mindenképpen a gazdaság gépesítése lenne a következő cél. Elsősorban a takarmánykészítéshez szükséges gépek beszerzésén gondolkodunk” – összegzi véleményét a fiatal gazda.

Titlul proiectului: Preluare și dezvoltare fermă mixtă în comuna Leliceni, sat Misentea, județul Harghita

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală, măsura "Instalarea tinerilor fermieri"

Beneficiar: Silló Mária întreprindere individuală

Localizarea proiectului: Comuna Leliceni, sat Misentea, județul Harghita

Finanțare nerambursabilă: 28 000 Euro

Silló Mária din satul Misentea, comuna Leliceni, ca tinerii fermieri din zonă, s-a întâlnit la o vîrstă relativ Tânără cu practicile de gospodărire tradiționale caracteristice stilului de viață rural. Împreună cu familia sa, au început în mod individual, dar nu ca o întreprindere, construirea propriei ferme încă în anul 2005. În apelul de proiecte al Asociației LEADER "Csík", măsura "Instalarea tinerilor fermieri", Silló Mária a sesizat posibilitatea de progres și a câștigat o finanțare pentru extinderea septetului gospodăriei.

În timpul predării cererii de finanțare la Asociația LEADER "Csík", gospodăria avea 12 vaci de alăptare. Ea a cumpărat din finanțarea obținută 8 juninci gestante. Pentru a atinge obiectivele asumate în cadrul proiectului, ea va extinde dimensiunea teritoriilor cultivate ale gospodăriei cu 2 hectare, și va crește numărul animalelor la 14 vaci de alăptare și 4 viței. "Sperăm că putem atinge obiectivele asumate în decursul unui an și putem să ne dezvoltăm mai departe" – declară Silló Mária. "În prezent credem că putem să îndeplinim toate cerințele".

Fermiera din Misentea cultivă în prezent o suprafață de 8 hectare, din care 6 hectare se află în proprietatea ei, iar restul este închiriat. Marea majoritate al terenului cultivat (mai mult ca 5 hectare) este utilizat ca pășune, astfel o parte semnificativă ale nutrețurilor pentru animale se produce aco-lo. Restul terenului agricol este utilizat ca teren arabil, în care se cultivă grâu, orz și cartofi, exclusiv pentru satisfacerea nevoilor proprii. "Cumpărarea terenurilor noi constituie o parte importantă al acestui proiect de finanțare, deoarece în circumstanțele date nu putem să producем nutrețurile necesare pentru animale. și anul trecut trebuia să cumpăr 650 baloți de fân, iar efectivul de animale a mai crescut de atunci. Dorim să ne dezvoltăm o gospodărie de subzistență, pe cât este posibil."

Majoritatea laptelui produs ajunge la piață. Venitul din valorificarea laptelui este cel mai important venit al fermei. În prezent, fermiera predă în mediu 90 litri de lapte zilnic la centrul de colectare, care este transportat de către fabrica de lapte din Miercurea-Ciuc. "Prețul laptelui este cea mai mare problemă în prezent, respectiv modificările imprevizibile legate de aceasta. Din această cauză nu prea putem să facem planuri de viitor, deși, dacă va exista posibilitatea predării unei noi cereri de finanțare, următorul meu obiectiv ar fi mecanizarea fermei. Ne gândim în primul rând la cumpărarea mașinilor agricole necesare pentru producerea nutrețurilor pentru animale" – însumează opinia Tânără fermieră.

A projekt címe: Napenergiát hasznosító berendezés telepítése a Csíkszentkirály községen található Borsáros fürdőn

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Megújuló energiaforrást hasznosító rendszerek létesítése intézkedés

A pályázó neve: Csíkszentkirály község

A megvalósítás helyszíne: Csíkszentkirály község, Hargita megye

A pályázat keretösszege: 8 390 Euró

Elnyert támogatás: 4 631 Euró

Csíkszentkirály község Polgármesteri Hivatala az utóbbi években kiemelt feladatként tekintett a Borsáros fürdővel kapcsolatos felújításokra és fejlesztésekre. A fürdő 2012-ben nyílt meg, a helyi és térségi turisztikai kínálatot bővítve. Már az átadást követően magától értetődő volt, hogy még további fejlesztésekre van szükség, ahhoz, hogy a fürdő működése optimalizálódjon és növekedjen az elérhető szolgáltatások száma, színvonala. A Csík LEADER Egyesülethez két pályázatot is benyújtottak. Az első a fürdő környékének rendezésére irányult, erről a térségen megvalósított projektekről szóló első anyagban már beszámoltunk. A második pályázat célja az volt, hogy a fürdő fafűtéses rendszerét részben megújuló energiát hasznosító rendszerre cseréljék. „Mivel a fürdő működtetése a Polgármesteri Hivatal feladata, ezért mindenkihez fontos számunkra, hogy az ehhez szükséges anyagi erőforrásokat, a lehetőségek szerint minél jobban lecsökkentsük. Ennek a feladatnak a megvalósítása részben úgy valósítható meg, ha az üzemeltetéshez szükséges hőenergiát napelemek segítségével állítjuk elő” – tájékoztat a fejlesztéssel kapcsolatos előzetes elgondolásokról a község polgármestere.

Természetesen a fürdő üzemeltetéshez szükséges anyagi költségek csökkentése nem az egyetlen szempont volt az itt bemutatott projekt megvalósításában. A térségen egyre nagyobb számban jelennek meg olyan fűtésrendszerek, amelyek a korábbi fafűtéses rendszert ötvözik a napenergia segítségével előállított hőenergiával. „A napelemes rendszer kialakításának lehetősége azért is merült fel reális pályázati lehetőséggé, mivel figyelmet kell fordítani a környezet védelmére is. Korábban a fürdő teljes egészében fafűtéses rendszerrel működött. A most kiépített napelemes rendszer a napokban kerül kipróblásra, de reménykedünk, hogy teljes egészében biztosítani tudja a nyári időszakban való működtetéshez szükséges hőenergiát. Az magától érte-tődik, hogy télen továbbra is fával kell fűteni. Ugyanakkor a saját célpontok teljesítése mellett azt is reméljük, hogy mind lokális, mind pedig térségi léptékben ahhoz is hozzá tudunk járulni, hogy a napenergia ilyen formában való hasznosítása minél szélesebb léptékben elterjedjen.”

A fürdővel kapcsolatos fejlesztések tekintetében a jelenlegi projekt nem tekinthető a folyamat végpontjának, az üzemeltető reméli, hogy a közeljövőben is lesznek olyan pályázati lehetőségek, amelyek segítségével tovább tudják bővíteni a jelenlegi szolgáltatások számát és minőségét.

Titlul proiectului: Realizarea unui sistem de producere apă caldă menajeră care utilizează energie solară la Baia tradițională Borsáros din Comuna Sîncrăieni, județul Harghita

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura „Înființarea de sisteme care utilizează energie regenerabilă”

Beneficiar: Comuna Sîncrăieni

Localizarea proiectului: Comuna Sîncrăieni, județul Harghita

Valoarea totală a proiectului: 8 390 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 4 631 Euro

În ultimii ani, activitățile legate de reabilitări și dezvoltări ale Băii comunale Borsáros sunt considerate sarcini cu prioritate în cadrul consiliului local Sâncrăieni.

Baia s-a deschis în anul 2012, lărgind ofertă turistică locală a zonei. Încă din data predării s-a concretizat nevoia dezvoltărilor ulterioare pentru optimizarea funcționării băii, și pentru creșterea numărului și calității serviciilor oferte. La Asociația LEADER "Csík" au fost depuse două proiecte, primul vizând amenajarea zonei de agrement a băii, dezvoltare prezentată în primul caiet de Bune practici a Asociației. Scopul proiectului al doilea era înlocuirea parțială a sistemului de încălzire existent cu un sistem de producere apă caldă menajeră care utilizează energie regenerabilă. "Deoarece cheltuielile de funcționare ale băii sunt suportați de Primărie, este foarte important reducerea cât se poate de mult a resurselor financiare necesare funcționării. Realizarea acestei sarcini se poate realiza parțial prin producerea energiei termale necesare funcționării cu ajutorul energiei solare." – ne informează primarul comunei despre planurile prealabile legate de dezvoltări.

Firește, reducerea cheltuielilor de funcționare nu a fost singurul aspect în realizarea proiectului prezentat. În zonă apar într-un număr din ce în ce mai mare sistemele de încălzire care combină sistemul de încălzire existent, care utilizează combustibil solid, cu energie termală produs cu ajutorul energiei solare.

„Posibilitatea realizării sistemului care utilizează energie solară s-a concretizat ca și posibilitate reală de proiect, fiindcă astfel putem acorda atenție și protecției mediului. Până acum baia a funcționat exclusiv cu sistem de încălzire bazat pe lemn de foc. Sistemul solar realizat va fi testat în următoarele zile, și sperăm, că va putea asigura în întregime cantitatea de energie termală necesară funcționării băii în perioadă de vară. Firește, în timpul iernii o să folosim în continuare sistemul de încălzire cu lemn de foc. În același timp, pe lângă realizarea propriilor noastre scopuri, sperăm, că putem contribui atât la nivel local, cât și pe plan regional la răspândirea utilizării energiei solare în această formă.”

În privința dezvoltărilor legate de baia comunala, acest proiect nu poate fi considerat un punct final; operatorii speră, ca în viitorul apropiat o să mai aibă posibilități de finanțare, prin care vor putea fi extinse atât numărul, cât și calitatea serviciilor oferte de baia comunala.

A projekt címe: Miklós Róbert kezdő fiatal gazda támogatása a Csíkszentmihályhoz tartozó Vacsárcsi településen

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, A kezdő fiatal gazdák támogatása intézkedés

A pályázó neve: Miklós Róbert egyéni vállalkozó

A megvalósítás helyszíne: Csíkszentmihály község, Vacsárcsi, Hargita megye

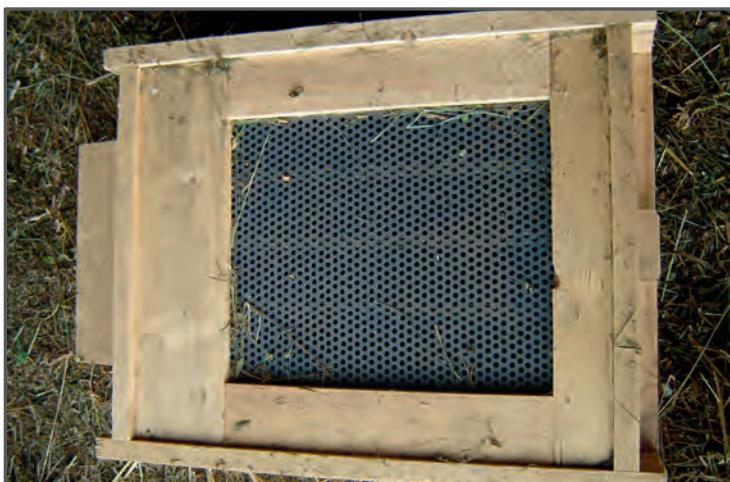
Elnyert támogatás: 16 000 Euró

Miklós Róbert 3 éve foglalkozik méhekkel. Tevékenységének elindítása idején 6 kaptárral és ugyanennyi méhcsaláddal rendelkezett. A Csík LEADER Egyesülethez leadott pályázatának idején már 55 méhcsaláddal és ugyanennyi saját maga által elkészített kaptárral büszkélkedhetett. Pályázatában elsősorban a méhészeti fejlesztését célozta meg, egy mézpergetőgép és 68 új kaptár beszerzésére kért támogatást. „Hosszútávon kizárolag méhészettel szeretnék olyan szinten foglalkozni, hogy az egész család meg tudjon élni belőle. Jelenleg még csak induló méhész vagyok, ezért még nincsen lehetőségem arra, hogy kizárolag a méhekre koncentráljak” – fejti ki véleményét a fiatal gazda.

Vegyes gazdaságát 4 tehén és 2 borjú egészíti ki, valamint több mint 4 hektár bérelt területen gondolkodik. Ebből 1 hektáron árpát, 30 áron lucernát és 22 áron burgonyát termeszt, kizárolag a család szükségleteinek felhasználására. A fennmaradó terület kaszáló, ahonnan elegendő takarmányt tud betakarítani az állatok élelmezésére. Gazdaságának jövedelmét jelenleg még a tehenek termelik, naponta átlagosan 50 liter tejet értékesít a helyi tejcsarnokban, ahol még térségi viszonylatban elég jó árat kap érte. „Egyre többen mondják, hogy itt is csökkenni fog a tej ára. Jó lenne addig haladást elérnem a méhek terén, hogy onnan is tudjak jövedelmet szerezni” – teszi hozzá Miklós Róbert.

A Csíkszentmihály községen lakó fiatal gazda így vélekedik a jelenlegi pályázatról: „Ha nem lett volna a Csík LEADER Egyesületnél ez a pályázat, akkor nem is fogtunk volna bele a gondolkodásba. A méhészettel még gyerekkoromban megszerettem, de nem lett volna induló tőke sem a gazdaság talpra állításához, sem pedig a méhészeti elindításához szükséges beruházások finanszírozásához. Most viszont reális esélyt látok arra, hogy kivitelezni tudom az elképzélémet.”

Az aktuális pályázat megvalósítása mellett több konkrét jövőbeli terve is van a méhészeti fejlesztését illetően. „Amennyiben még lesz pályázási lehetőség, mindenképpen a méhészeti irányába fogok elmozdulni. A leginkább egy olyan szállító járműre lenne szükségem, amellyel meg tudnám valósítani a vándorméhészettel” – fejti ki elképzését Miklós Róbert.

Titlul proiectului: Instalarea Tânărului fermier Miklós Róbert din comuna Mihăileni, satul Văcărești, județul Harghita

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală, măsura "Instalarea tinerilor fermieri"

Beneficiar: Miklós Róbert întreprindere individuală

Localizarea proiectului: Comuna Mihăileni, sat Văcărești, județul Harghita

Finanțare nerambursabilă: 16 000 Euro

Miklós Róbert se ocupă cu albine de 3 ani. La lansarea activității el avea 6 stupi și același număr de familii de albine. La data înaintării cererii de finanțare către Asociația LEADER "Csík", el deținea deja 55 familii de albine și același număr de stupi, construite de el. Cu cererea de finanțare depusă a țintit în primul rând dezvoltarea propriei apiculturi, a cerut finanțare pentru achiziționarea unui extractor de miere și 68 stupi noi. "Vreau să mă ocup, pe termen lung, exclusiv cu apicultură, să-mi întrețin familia din această activitate. În prezent sunt doar un apicoltor începător, astfel încă nu am posibilitatea să mă ocup în mod exclusiv cu albinele" – își exprimă părerea Tânărul fermier.

Ferma mixtă al lui Miklós Róbert include 4 vaci și 2 viței. Fermierul cultivă o suprafață închiriată de mai mult de 4 hectare, produce orz pe o suprafață de 1 hecitar, lucernă pe 30 ari și cartofi pe 22 ari, exclusiv pentru nevoile familiei. Suprafața rămasă este utilizată ca pășune, unde produce o cantitate de nutrețuri care ajunge pentru alimentarea animalelor. Ferma, deocamdată, are venituri doar pe urma vacilor, fermierul depune în mediu 50 litri de lapte la sala de colectare, la un preț considerat chiar și pe nivelul zonei destul de bun. "Tot mai mulți spun că prețul laptelui va scădea și în această zonă. Ar fi bine să fac progrese până atunci cu apicultura, și să obțin un venit și din activitatea aceea" – adaugă Miklós Róbert.

În privința proiectului prezentat, Tânărul fermier din comuna Mihăileni declară următoarele: "Dacă n-ar fi fost această cerere de oferte al Asociației LEADER "Csík", nici nu ne-am fi apucat de agricultură. Mi-a plăcut apicultura încă de mic, dar n-aș fi avut capitalul inițial necesar nici pentru revitalizarea fermei, nici pentru finanțarea investițiilor necesare pentru pornirea apiculturii. Acum însă văd o șansă reală că pot să-mi realizez vizuirea."

Pe lângă realizarea proiectului actual, fermierul are mai multe planuri concrete pentru dezvoltarea apiculturii. "Dacă vor mai exista posibilități de finanțare, apicultura va fi categoric direcția în care mă voi îndrepta. Voi avea nevoie cel mai mult de un vehicul de transport, cu care aş putea să mă ocup de transhumanță" – își exprimă ideile Miklós Róbert.

A projekt címe: A szépvízi kultúrothon modernizálása székek vásárlása révén

Jogcím: A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv LEADER tengelye, Térségi szociális, sport és kulturális intézmények, szervezetek infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése intézkedés

A pályázó neve: Szépvíz község

A megvalósítás helyszíne: Szépvíz község, Hargita megye

A projekt összértéke: 8 847 Euró

Elnyert támogatás: 7 135 Euró

Szépvíz kultúrháza meghatározó szerepet játszik a helyi kulturális események helyszínének biztosításában. Számos bált, kiállítást és jelentős mennyiségű kisebb lokális rendezvényt szerveznek itt, ugyanakkor a kultúrház ad teret a községen belül jelentős múltra visszatekintő néptánc oktatásnak is. A kultúrház belső berendezését képező padok állapota jelentős mértékben leromlott, ami elsősorban azzal indokolható, hogy már több évtizede rendszeresen használatban vannak. „Nem tudjuk már pontosan megmondani, hogy mikor is kerültek ide ezek a berendezési tárgyak” – tájékoztat a község polgármestere. „Annyi biztos, hogy már gyerekkoromban is ezek a padok voltak a kultúrházban, ami annyit jelent, hogy több mint 50 éve folyamatosan használjuk. Ugyanakkor méretükből kifolyólag sem a legjobb berendezési tárgyak, mivel ebben a formában csak hosszú asztalsoros berendezésre, ültetésre van lehetőség, ami nem tudja minden egyes rendezvénytípus követelményeit teljes mértékben kielégíteni.”

A Csík LEADER Egyesülethez benyújtott pályázatukban Szépvízközség 250 szék megvásárlását célozta meg. „Nagyon is időszerű volt ez a beruházás” – véli a község alpolgármestere. „Végre lehetőség van arra, hogy az érdeklődők jóval kényelmesebb körülmények között élvezhessék a különböző eseményeket. Ugyanakkor a tárolás is problémamentes, a régi padok nehezek voltak, körülményes volt őket mozgatni és tárolni is. A székekből annyit veszünk elő, amennyire egy adott rendezvényhez szükség van, és úgy rendezzük be a termet, ahogyan azt az adott esemény megkívánja. A község lakói részéről is kaptunk pozitív visszajelzéseket, miszerint értékelik ezt a fejlesztést.”

A község kulturális életében eddig számos kisebb-nagyobb fejlesztés, előrelépés történt az utóbbi években, amelyek következtében ma Szépvíz számos lokális és térségi léptékű rendezvényteljesítőként büszkélkedhet. „Lassan már nem is tudjuk összeszámolni, hogy mennyi rendezvényünk, eseményünk van” – fejti ki véleményét a polgármester. „A kultúrház esetében még számos tennivalónk van. Jelenleg is zajlik az épület felújításának tervezése és még számos elkövetésünk van azzal kapcsolatban, hogy miképpen lehetne a kultúrházhoz kapcsolódó kulturális rendezvények közönségbaráti oldalát erősíteni.”

Titlul proiectului: Modernizarea căminului cultural din Frumoasa, prin achiziționarea scaunelor

Proiect finanțat prin Axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală, măsura "Sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei, a manifestărilor"

Beneficiar: Comuna Frumoasa

Localizarea proiectului: Comuna Frumoasa județul Harghita

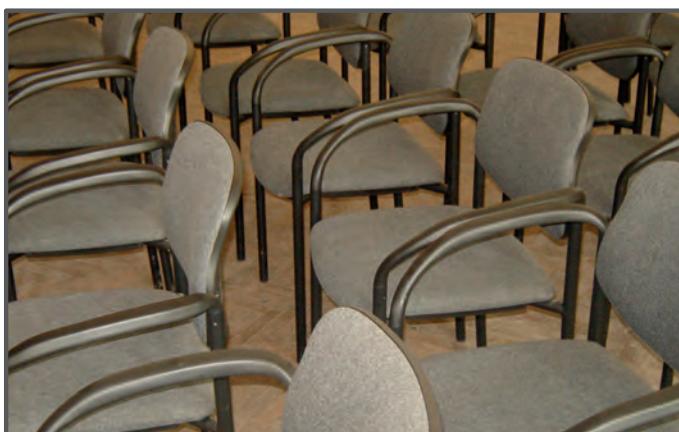
Valoarea totală a proiectului: 8 847 Euro

Ajutorul public nerambursabil: 7 135 Euro

Căminul cultural din Frumoasa are un rol decisiv în organizarea diferitelor evenimente culturale locale, cu asigurarea spațiului pentru desfășurarea lor. În clădire se organizează o mulțime de baluri, expoziții și numeroase evenimente mici locale, iar în același timp căminul cultural oferă spațiu și pentru cursurile de dans popular care au o tradiție semnificativă în comună. Starea băncilor care constituie mobilierul de interior al căminului cultural s-a deteriorat semnificativ, ca rezultat al utilizării lor de mai multe decenii. "Nu putem spune data exactă când au ajuns aici aceste mobile" – ne informează primarul comunei. "Un lucru e sigur, tot aceste bănci erau aici în căminul cultural și când am fost eu copil, ceea ce înseamnă că sunt utilizate în mod permanent de mai mult de 50 de ani. Totodată e nepotrivită și dimensiunea lor, deoarece ne permite reparația locurilor doar în formă de șiruri lungi de mese, ceea ce nu poate îndeplini cerințele tuturor tipurilor de evenimente organizate aici."

Prin cererea de finanțare depusă la Asociația LEADER "Csík", comuna Frumoasa a vizat achiziționarea scaunelor (250 bucăți). "Acestă investiție era foarte oportună" – consideră viceprimarul comunei. "Cei interesați pot, în sfârșit, să se bucură de diferitele evenimente în condiții mult mai confortabile. Nu mai avem probleme nici cu depozitarea, băncile vechi erau foarte grele, era dificil mutarea lor de la un loc la altul și depozitarea lor. Acum, scoatem câte scaune avem nevoie pentru evenimentul dat, amenajăm sala în forma necesară pentru evenimentul dat. Am obținut reacții pozitive și din partea locuitorilor comunei, ei, de asemenea, apreciază această dezvoltare."

Au avut loc numeroase progrese, dezvoltări mai mici sau mai mari în ultimii ani în privința îmbunătățirii vieții culturale al comunei, ca rezultat ale acestora în comuna Frumoasa se organizează o mulțime de evenimente locale și regionale. "Nici nu mai putem să enumeraăm câte evenimente, manifestări avem" – își exprimă opinia primarul. "Avem încă multe de făcut în privința căminului cultural. Planificarea renovării clădirii este în curs, și mai avem o mulțime de idei referitoare la modul în care am putea îmbunătăți calitatea evenimentelor culturale care se leagă de căminul cultural, pentru ca ei să îndeplinească mai bine cerințele spectatorilor, participanților."

Elérhetőség/Contact:

Asociația LEADER „Csík” Egyesület
székhely: 537295, Madéfalva, 45 sz.
ügyfél fogadás: 530203, Csíkszereda, Szék u. 123 sz.
sediul: 537295, Siculeni, nr. 45
relații cu publicul: 530203, Miercurea Ciuc, str. Szék nr. 123
telefon: 0745 654 922
e-mail: office@csikleader.ro

A kiadvány összeállításában közreműködtek/ Materialul a fost realizat în colaborare cu:

- A Csík LEADER Egyesület pályázói/ Beneficiarii proiectelor
  - Biró Z. Zoltán vidékfejlesztési szakértő/ expert în dezvoltare rurală
  - a Csík LEADER Egyesület munkatársai/Angajații Asociației LEADER „Csík”

A Csík LEADER Egyesület munkatársai/Angajații al Asociației LEADER „Csík”:

Mátéffy Mária - munkaszervezet vezető/director executiv, tel: 0745 654 922,
e-mail: office@csikleader.ro

Berényi Ágnes - technikai felelős/expert tehnic, tel: 0757 070 135,
e-mail: berenyiagnes@csikleader.ro

Berényi Ildikó - könyvelő/contabil, tel: 0757 070 133,
e-mail: berenyiildiko@csikleader.ro

Butyka Loránd - technikai felelős/expert tehnic, tel: 0746 150 845,
e-mail: butykalorand@csikleader.ro

Koszta Csaba János - technikai felelős/expert tehnic, tel: 0743 992 806,
e-mail: kosztacsaba@csikleader.ro

Köllő Tímea - technikai felelős/expert tehnic, tel: 0757 070 132,
e-mail: kollotimea@csikleader.ro

JÓ GYAKORLATOK

Megvalósított projektek a Csík LEADER Helyi Akciócsoport területén

Jövőképünk: A test-télek-szíjellen hármaság az élet teljesége. A helyi gazdaság - társadalom - környezet fejlesztése révén egy gyarapodó és saját helyzetével elégedett közösség létrehozását segítjük elő.

BUNE PRACTICI

Proiecte implementate pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală LEADER „Csík”

Viziune: Integritatea spirituală – sufleteasă – materialeă înseamnă perfectarea existenței umane. Prin dezvoltarea economică, socială și a mediului putem să contribuim la formarea unei comunități spornice mulțumita cu propria condiție.

- 37 Karcfalva község / Comuna Cârța
- 38 Jakab Arnold egyéni vállalkozó / Jakab Arnold întreprindere individuală
- 39 Csíksicsói község / Comuna Ciceu
- 40 Csíkszentmárton község / Comuna Sânmartin
- 41 Biroul Topografic Kft / Sc Biroul Topografic Srl
- 42 Madéfalva község / Comuna Siculeni
- 43 Karcfalva község / Comuna Cârța
- 44 Dr. Bodó állatorvosi rendelő / Cabinet Medical Veterinar Dr. Bodo
- 45 Bálint Ervin egyéni vállalkozó / Bálint Ervin întreprindere individuală
- 46 Madéfalva község / Comuna Siculeni
- 47 A Csíkmadarasi Közbirtokosság Alapítványa / Fundația Membrii Composesori Mădăraș
- 48 Csíksicsói község / Comuna Ciceu

- 25 Asociația Csíksicsói Fúvós Egyesület
- 26 Izsak-Dent Kft / Izsak-Dent S.R.L.
- 27 Csíkszenttamás község / Comuna Tomești
- 28 Csíkdánfalva község / Comuna Dănești
- 29 Zoo End Com Kft / Zoo End Com S.R.L.
- 30 Csíkszentdomokos község / Comuna Sândominic
- 31 Asociația Fiatal Művészek Egyesülete
- 32 Madéfalva község / Comuna Siculeni
- 33 Csíki tej Kft / Csíki tej S.R.L.
- 34 Csíkrákos község / Comuna Racu
- 35 Csíkszenttamás község / Comuna Tomești
- 36 Tusnád község / Comuna Tușnad

JÓ GYAKORLATOK

Megvalósított projektek a Csík LEADER Helyi Akciócsoport területén

Jövőképünk: A test-télek-szíjellen hármaság az élet teljesége. A helyi gazdaság - társadalom - környezet fejlesztése révén egy gyarapodó és saját helyzetével elégedett közösség létrehozását segítjük elő.

BUNE PRACTICI

Proiecte implementate pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală LEADER „Csík”

Viziune: Integritatea spirituală – sufleteasă – materialeă înseamnă perfectarea existenței umane. Prin dezvoltarea economică, socială și a mediului putem să contribuim la formarea unei comunități spornice mulțumita cu propria condiție.

Jelen kiadvány tartalma nem szükségszerűen tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját.
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Comisiei Europene.

Ingyenes kiadvány.
Se distribuie gratuit.